

fagligt eller politisk organiseret, da Arbejderklassen stod fuldkommen værgeløs. Arbejdsløsheden er saa langt fra at være et Barn af Socialdemokratiets Politik, at man positivt kan eftervise, at den er et søgte Barn af Kapitalismen, ja, er nøje forbundet med Kapitalismen, uløseligt knyttet til den kapitalistiske Samfundsordning. Arbejdsløsheden har været kendt som et uhyre Samfundsområde mange, mange Aar tilbage, og den lave Arbejdsløn og den lange Arbejdstid har for Arbejderklassen givet sig skæbnesvangre Udslag — jeg sigter her til den engelske Arbejder, som har været Fortroppen for alle Landes Lønarbejdere. Nu skal jeg tillade mig, for at den højtærede Landbrugsminister ikke bagefter skal komme og genfremsætte sine Paastande, at vise, hvorledes Forholdene udviklede sig i dette Land, som er Moderlandet for hele Verdens moderne Industri, for hele den moderne kapitalistiske Samfundsudvikling.

I ca. 75 Aar, fra Tiden omkring 1850erne og tilbage, i den Tidsalder, hvori Kapitalismen og den moderne Maskinteknik brød frem, kæmpede den engelske Arbejder en fortvivlet Kamp og bragte de største Ofre, nogen Arbejderklasse vel nogen Sinds har bragt. Den engelske Arbejderklasses Historie har leveret os dyrebare Beviser for, at lav Arbejdsløn og lang Arbejdstid paa ingen Maade hjælper hverken Arbejderklassen eller selve Industriens Udøvere i det lange Løb. Den hjælper ikke Arbejderklassen i Øjeblikket, og den tjener i det lange Løb til ogsaa at gøre det umuligt for Industrilederne at klare sig. Men naar den lave Arbejdsløn og lange Arbejdstid ikke kunde hjælpe i det Land, hvor Industrien saa at sige helt og udelt virker med Eksporten for Øje, hvordan i al Verden vil man saa tænke sig, at en lav Arbejdsløn vil kunne hjælpe os her i Danmark, hvor Industrien i det væsentlige maa søge sit Marked hos Landets egen Befolkning! Jeg vil ikke med mine Bemærkninger paa nogen Maade have sagt, at Arbejdslønnen kan være vilkaarligt høj, man maa selvfølgelig rette Arbejdslønnen efter, hvad Nationen som Helhed formaa at producere af Værdier, man kan fornuftigvis ikke leve af at bide sig selv i Halen. Men Arbejdslønnen her i Danmark er ikke for høj, den er for

mange Arbejderes Vedkommende tværtimod ringere, end den burde være i Forhold til de Leveomkostninger, der er her i Landet. Allerede i Middelalderen spillede Industrien, eller rettere Haandværket, i England en større Rolle end i noget andet Land, hvad der for øvrigt blev berørt i den Tale, det ærede Medlem Hr. Fraenkel holdt her i Dag. Det var Tekstilindustrien, Klædeindustrien, Uldindustrien, der var den grundlæggende Industri for England og blev det ogsaa i Gennembrudets Tid. Det er Tekstilindustrien, der i Virkeligheden blev Gennembrudsindustrien, viste Vejen, viste Udviklingen. Omkring ved Slutningen af forfærdige Aarhundrede, op imod 1800-Tallet, da de store Opfindelser skete eller var ved at blive ført ud i Livet, begynder det virkelig moderne industrielle Gennembrud. Man opfandt Spindemaskinen, Vævemaskinen med flyvende Skytte, Dampmaskinen, o. s. v. Man koncentrerede nu Virksomhederne i store Fabrikker, Haandværkerstanden maatte efterhaanden bukke under i Konkurrencen. Krisen i Landbruget, der overflødiggjorde Arbejdskraften paa Landet, gjorde, at Industrien, der nu voksede op med rivende Fart, kunde suge Landbefolkningen til sig og gjorde det paa den mest ubarmhertige Maade. Der var paa det Tidspunkt en kærnesund Befolkning i England, der foreligger mange Vidnesbyrd og Beretninger derom. I det hele taget har man godt Rede paa, hvorledes Forholdene udviklede sig fremefter. Der var ingen Fagforeninger, der paa nogen Maade kom til at lægge Hindringer i Vejen for den Udvikling, der fandt Sted i de nærmest følgende Aar. Allerede 1799 blev det ved Lov forbudt at danne, som det hed, faglige Sammensværgelser. Loven gjaldt ikke alene Arbejderne, men ogsaa Arbejdsgiverne, men medens man ikke haandhævede den for Arbejdsgivernes Vedkommende, blev den haandhævet paa det strengeste overfor Arbejderne. Den højtærede Landbrugsminister vil, hvis han vil gøre sig den Ulejlighed at studere disse Forhold, finde, at Industrien levede under Tilstande, han netop maa ønske sig i Henhold til de Udtalelser, han har fremsat. Der var intet, der lagde den Hindringer i Vejen, hverken i den ene eller den anden Henseende. Der var ingen Fag-